Retrospectiva Lucrecia Martel

Juny 2019

Retrospectiva Lucrecia Martel

Lucrecia Martel (1966), directora i guionista del nord de l'Argentina, compta amb una llarga trajectòria en la indústria cinematogràfica internacional. Els seus quatre llargmetratges, dos d'ells presentats a la Selecció Oficial de Cannes, han estat premiats als grans festivals i reconeguts per la crítica internacional, i l'han convertit en un nom fonamental del cinema llatinoamericà i una de les cineastes més rellevants del segle XXI.

El seu és un cinema radical que subverteix la narració clàssica hegemònica tot apostant per l'atmosfera i el disseny de personatges, en detriment de la trama i de la progressió dramàtica. Martel repta l'espectador a abandonar la seva posició còmoda de receptor passiu i a fer l'esforç de desxifrar el sentit d'unes històries tan denses com ambigües, que tenen com a diana les classes dominants i la seva misèria moral.

L'obra de la cineasta, produïda per El Deseo des que Pedro Almodóvar va rebre l'impacte de la seva *opera prima La ciènaga*, és fundadora del Nou Cinema Argentí, i construeix la narrativa a partir del so, per tal d'aprofundir en una idea essencialment emotiva i sensorial del temps, la calor i l'espai. Les seves ficcions destaquen per la creació d'un univers familiar, proper, íntim, inspirat en les històries del seu propi entorn social. Lucrecia Martel té una elaborada concepció personal sobre la construcció de la narració a partir del so: "Si veiem una pel·lícula de terror, podem tancar els ulls i evitar veure la ganivetada, el tret, el xoc. No tenim parpelles per a les oïdes. El so al cinema és l'inevitable".

Lucrecia Martel arriba a Barcelona gairebé directament des de Nova York, on aquest mes de maig ha dirigit la posada en escena del nou espectacle de la cantant islandesa Björk, *Cornucopia*, que fins a l'1 de juny es presenta al nou centre cultural The Shed.

La Filmoteca de Catalunya programa una retrospectiva completa de Lucrecia Martel en paral·lel a la iniciativa Acceleradora de Cinema, un nou concepte de producció dissenyat per la cooperativa catalana de cinema La Selva. Ecosistema Creatiu que ha comptat amb la directora per liderar-lo.

Martel inaugurarà la retrospectiva el 13 de juny, quan presentarà la seva darrera pel·lícula, *Zama* (2017), i a continuació participarà en un col·loqui amb el públic moderat pel director de la Filmoteca, Esteve Riambau. El cicle inclourà els altres tres films de la directora: *La Ciénaga* (2001), *La niña santa* (2004) i *La mujer sin cabeza* (2006), a més d'alguns curts inèdits entre nosaltres.

Sessions de la retrospectiva de Lucrecia Martel a la Filmoteca:

Zama Lucrecia Martel, 2018	Dijous 13 de juny / 20.00 h ***Presentació i col·loqui a càrrec de Lucrecia Martel*** Dissabte 22 de juny / 21.30 h
Sessió doble **Leguas** Lucrecia Martel, 2008 (curt) **La ciénaga** Lucrecia Martel, 2001	Divendres 14 de juny / 19.30 h Dimecres 26 de juny / 18.30 h
Sessió doble **Nueva Argirópolis** Lucrecia Martel, 2010 (curt) **La niña santa** Lucrecia Martel, 2004	Dimarts 18 de juny / 20.00 h Divendres 28 de juny / 21.30 h
Sessió doble **Pescados** Lucrecia Martel, 2010 (curt) **La mujer sin cabeza (La mujer rubia)** Lucrecia Martel, 2008	Dimecres 19 de juny / 20.00 h Dimarts 25 de juny / 21.30 h

Zama
Lucrecia Martel, 2018. Int.: Daniel Giménez Cacho, Matheus Nachtergaele, Juan Minujín. República Dominicana-França-Espanya-Brasil-Argentina. VE. 115'

Basada en la novel·la existencial d'Antonio Di Benedetto, narra la història de Don Diego de Zama, un oficial espanyol del segle XVII assentat al Paraguai que espera que el destinin a Espanya. Frisós perquè li reconeguin els mèrits, decideix embarcar-se en l'arriscada aventura d'atrapar un bandit. En el seu treball més ambiciós, Lucrecia Martel plasma la percepció sensorial d'un estat de consciència alterat per la impotència, la inadaptació, el desig sexual, la degradació mental, l'estancament polític o els abusos del colonialisme, i s'absté de facilitar agafadors explicatius a l'espectador, el qual, desconcertat, s'endinsa en un món aliè tan fascinant com estrany.

Dijous 13 de juny / 20.00 h Sala Chomón
Presentació i col·loqui a càrrec de Lucrecia Martel el dijous 13
Dissabte 22 de juny / 21.30 h Sala Laya

Sessió doble

Leguas
Lucrecia Martel, 2008. Argentina. VE. 8'

La ciénaga
Lucrecia Martel, 2001. Int.: Martín Adjemián, Diego Baenas, Leonora Balcarce, Silvia Baylé, Sofía Bertolotto. França-Espanya-Argentina-Japó. VE. 103'

"*La ciénaga* no s'adapta a una estructura narrativa clàssica. No existeix cap relació de causa-efecte entre els esdeveniments. Els personatges tenen una relació especial amb la natura, que no és ni agradable ni acollidora. Si s'hagués de buscar un element clau a *La ciénaga*, seria la sensació de malestar. *La ciénaga* dibuixa una classe social a la qual manca qualsevol tipus de tradició en què recolzar-se, i que tampoc no té mitjans suficients per comprar la seguretat que garanteix la tradició. Una classe que viu obertament la seva sexualitat sense normes ben definides. Una classe social que vol que les coses segueixin igual però que, al mateix temps, sent una por atroç que la història es repeteixi" (Lucrecia Martel).

Divendres 14 de juny / 19.30 h Sala Chomón
Dimecres 26 de juny / 18.30 h Sala Laya

Sessió doble

Nueva Argirópolis
Lucrecia Martel, 2010. Int.: Rosa Mienez, Fidel Cáceres, Graciela Samaniego, Leonardo Vera, Gladys Pizzorno, Gabriela Caballero. Argentina. VE. 9'

Moviments a les zones costaneres, fragments de converses i vídeos que circulen per internet adverteixen sobre una conspiració. Des de la conca del riu Bermejo hi ha gent que navega cap a illes que estan emergint al delta. Potser es tracta d'una invasió, potser d'un intent de refundació…

La niña santa
Lucrecia Martel, 2004. Int.: Mercedes Morán, María Alché, Julieta Zylberberg, Alejandro Urdapilleta, Carlos Belloso, Mía Maestro. Espanya-Argentina. VE. 110'

Un metge desperta per primera vegada el desig sexual d'una adolescent absorbida per la religió i fa renéixer la passió adormida de la seva mare, que regenta l'hotel on s'allotja. "*La niña santa* explica la vida de dues noies adolescents en una etapa mística, entre la crida de Déu i les temptacions del dimoni. Hi ha un punt de tensió entre la voluptuositat del cos i la moral de l'Església que m'interessava capturar. Tracto d'aconseguir un clima rar, basat en els detalls; vull fer un cinema que qüestioni la idea de realitat" (Lucrecia Martel). Fascinat per la gran direcció dels actors i la textura sòrdida de *La ciénaga*, Pedro Almodóvar va decidir produir aquest film que per ell "suggereix l'ambivalència en l'adolescència de dues noies que s'obsessionen per ser unes heroïnes i el que fan és ser perverses".

Dimarts 18 de juny / 20.00 h Sala Chomón
Divendres 28 de juny / 21.30 h Sala Laya

Sessió doble

Pescados
Lucrecia Martel, 2010. Argentina. VE. 4'

Un curt surrealista en què un seguit de peixos somnien de ser automòbils. La música és de Juana Molina, una humorista i cantautora popular de Buenos Aires.

La mujer sin cabeza (La mujer rubia)
Lucrecia Martel, 2008. Int.: María Onetto, Claudia Cantero, César Bordón, Daniel Genoud, Guillermo Arengo, Inés Efron, Alicia Muxo. Argentina. VE. 87'

Una dona atropella alguna cosa amb el cotxe per culpa d'una distracció. En el moment dels fets no s'atura per veure a qui o què ha atropellat, però més endavant voldrà saber què va passar realment. Una metàfora que la cineasta associa a la dictadura argentina. "Quan vaig entendre que la pel·lícula parlava d'això, per mi va ser molt angoixant: la complicitat de la societat enfront de la mort d'altres que consideren fora d'ella per algun motiu" (Lucrecia Martel).

Dimecres 19 de juny / 20.00 h Sala Chomón
Dimarts 25 de juny / 21.30 h Sala Laya